

Sygn. I C 490/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia (del.) Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	stażystka Agata Dauksza

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2020 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko Skarbowi Państwa-Zakładowi Karnemu w C.

o ochronę praw autorskich i zapłatę:

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda A. K. na rzecz Skarbu Państwa Zakładu Karnego w C. kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje Kancelarii Radcy Prawnego D. G. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn akt I C 490/19

UZASADNIENIE

Powód – A. K. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C. pozew nakazanie zaniechania naruszeń praw autorskich przysługujących powodowi do dzieł „szachy”, „makieta smoka” i „makieta czołgu”. Zażądał usunięcia skutków naruszeń poprzez wydanie powodowi tychże dzieł, opublikowanie przeprosin powoda za naruszenie praw autorskich a także zasądzenie od pozwanego kwoty 5.400 zł tytułem odszkodowania za utracone dzieła i 75.000 zł tytułem utraconych korzyści ze współpracy handlowej z kontrahentami prywatnymi w związku z tworzeniem dzieł na zamówienie. Wniósł też o zasądzenie kwoty 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i praw autorskich oraz pogorszenie stanu zdrowia powoda. Na uzasadnienie wskazał, że jest autorem szachów, które wykonał w 2017 r. drewna, ozdób, farb i kleju w Areszcie Śledczym w G., Areszcie Śledczym w S. i Zakładzie Karnym w C.. W Zakładzie Karnym w C. wykonał także w 2017 r. makiety smoka z drewna, kamienia, żwiru, kleju, papieru i metalu. Makiety czołgu wykonał zaś na terenie Aresztu Śledczego w G. w 2016 r. Zdaniem powoda jego prawa zostały naruszone przez pozwanego Zakład Karny przez przywłaszczenie tychże dzieł, nieodpłatne przekazanie makiety smoka Nadleśnictwu C. bez zgody powoda i wystawienie szachów w konkursie bez zgody powoda. Ponadto powód podnosił,

że jest artystą i tworzył dzieła na zlecenie podmiotów zewnętrznych, prywatnych. Powód twierdził iż dzieła wykonał z materiałów własnych, w czasie wolnym, nie w czasie zajęć terapeutycznych. Wg powoda – na skutek działania pozwanego utracił możliwość zawierania umów na wykonywanie podobnych dzieł z kontrahentami prywatnymi, na skutek czego utracił dochody w wysokości 75.000 zł. Powód podnosił w końcu, że na skutek działań pozwanego uległ pogorszeniu jego stan zdrowia. Naruszone zostały także dobra powoda w postaci czci, godności i zdrowia.

Pozwany – Skarb Państwa Zakład Karny w C. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego. Podniósł, że podnoszone roszczenia są bezpodstawne i nie zasługują na uwzględnienie. Wyjaśnił przy tym, że powód, będąc osadzony u pozwanego w trakcie pobytu na oddziale terapeutycznym dla skazanych z niepsychotycznymi psychicznymi lub upośledzonych umysłowo wykonywał prace, m.in. szachy i makietę smoka w ramach terapii zajęciowej, która została zlecona z uwagi na nasilone zaburzenia dysocjalne osobowości. Zgodnie z treścią Zarządzenia nr (...) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 14.04.2016 w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych przedmioty opisane w pozwie są własnością zakładu karnego i nie jest wymagana zgoda skazanego na ich eksponowanie czy przekazywanie innym podmiotom. Przedmioty te nie stanowią własności skazanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W czasie pobytu w Zakładzie Karnym w C., w 2017 roku A. K. wykonał szachy oraz makietę smoka. Zakład Karny w C. nie wszedł natomiast nigdy w posiadanie wykonanej przez osadzonego makiety czołgu.

(bezsporne)

Zarówno szachy jak i makietę smoka zostały wykonane w ramach terapii zajęciowej, podczas pobytu A. K. w oddziale terapeutycznym dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo.

(dowód: notatka służbowa kierownika działu terapeutycznego Zakładu Karnego w C. B. K. – k. 44)

W 2016 r., A. K. nie przebywał w ogóle w Zakładzie Karnym w C..

(bezsporne, nadto – wydruk z przeglądarki historii rozmieszczenia – k. 94-95v)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód wywodził swoje żądania z faktu wykonania trzech prac plastycznych oraz z utraty możliwości wykonywania prac w jednostce penitencjarnej, a co za tym idzie – utraty spodziewanych dochodów z tego tytułu.

Generalną zasadą postępowania cywilnego jest reguła wyrażona w art. 6 kc, z której wynika, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Co do zasady więc powód, wytaczając powództwo winien przedstawić dowody na sporne fakty, z których wywodzi swoje żądania.

Powód jako fakty stanowiące podstawę żądań wskazał w pozwie:

- wykonanie z materiałów własnych, nie w czasie zajęć terapeutycznych trzech dzieł: szachów, makiety smoka, makiety czołgu;
- przywłaszczenie dzieł przez Zakład Karny w C.
- utratę dochodów jakie mógł uzyskać od podmiotów prywatnych w wyniku zawarcia z nimi umów na wykonywanie tego rodzaju dzieł na skutek działań pozwanego.

Wszystkie te fakty powinien udowodnić powód, by móc skutecznie wywodzić swoje roszczenia. Obowiązkom tym jednak nie podołał. Ani bowiem w pozwie, ani w określonym zarządzeniem z dnia 26.06.2019 r. terminie ani w końcu na rozprawie, pomimo pytań ze strony sądu powód nie wskazał żadnego dowodu na podnoszone okoliczności. Nie wskazał w szczególności skąd, od kogo otrzymał materiały, z których wykonał dzieła, kiedy to nastąpiło, kto zamawiał u niego kolejne dzieła i za jakie kwoty, jakiego rodzaju dofinansowanie, od jakiej instytucji czy osoby prywatnej oraz na jakich warunkach miał otrzymać. Nie zostało także w żaden sposób wyjaśnione twierdzenie w jaki sposób Zakład Karny w C. miał wejść w posiadanie makiety czołgu, skoro sam powód twierdził, że w całości wykonał ją w Areszcie Śledczym w G..

W tej sytuacji brak było możliwości prowadzenia jakiegokolwiek postępowania dowodowego, a tym samym należało uznać, że powód swoich twierdzeń nie udowodnił.

Zgodnie natomiast z § 28 ust. 2 zarządzenia nr 19/2016 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 14.04.2016 w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych wytwory twórczości własnej osadzonych stanowią ich własność, chyba że zostały wykonane w ramach terapii zajęciowej lub w ramach uczestnictwa w programie resocjalizacji z materiałów dostarczonych przez zakład karny.

Powód nie tylko nie udowodnił, ale nawet nie wskazał skąd miałby posiadać w zakładzie karnym materiały własne lub kto spoza zakładu karnego mu je dostarczał. Wymienił w tym kontekście tylko jedno nazwisko – kolegi M. S., który jednak nie przysyłał, wg twierdzeń powoda, materiałów tylko narzędzia – nożyki stolarskie i było to w 2012 lub w 2013 roku.

Wobec powyższego, na podstawie art. 6 kc a contrario należało orzec jak w punkcie 1. wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 108 ustawy z dnia 25.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Mając bowiem na względzie, że co prawda zwolnienie powoda od kosztów sądowych nie zwalnia od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi procesowemu w razie przegrania sporu, to jednak szczególne okoliczności pozwalają na nie obciążanie powoda całością kosztów zastępstwa procesowego należnych pozwanemu. Sąd wziął pod uwagę, że powód istotnie wykonał dwa z wymienionych dzieł i prawdopodobnie wykonał też trzecie. Okoliczność ta subiektywnie mogła wpływać na jego wewnętrzne przekonanie o istnieniu roszczeń. Stąd sąd uznał, że zasadne będzie nieobciążanie powoda pełnymi kosztami, a jedynie ich częścią.

W punkcie 3 orzeczono o kosztach należnych pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu, na podstawie § 8 pkt 6. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Na oryginale właściwy podpis.